

Ohlédnutí za environmentální výchovou v loňském školním roce a naše hlavní cíle pro rok letošní

Zatímco před rokem jsem se ve svém příspěvku nazvaném „Proč a nač environmentální výchova“ zabýval spíše obecnými úvahami o smyslu a směřování environmentální výchovy ve školách, v tomto textu budu konkrétnější. Uplynulý školní rok byl z hlediska environmentální výchovy na naší škole bezesporu významným předělem, neboť byla vytvořena dlouhodobá koncepce jejího rozvoje, byl sestaven roční plán akcí a jmenován školní koordinátor EVVO (environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty). Podstatné bylo, že se nejednalo o jen nějaké formální splnění pokynů příšlých „shora“, ale o zákonité vyústění předchozího vývoje, který započal již v roce 2005 projektem Zelený kamínek. Tím, že vznikla dlouhodobá koncepce, byl dán směr, kterým se pro příštích několik let chceme ubírat; současně jsme mohli od slov přejít k činům. Ve školním roce 2009/2010 se uskutečnilo nezvykle velké množství environmentálně zaměřených akcí, které byly rovnoměrně rozděleny mezi nižší a vyšší gymnázium.

Na vyšším gymnáziu se třídy 1. a 2. ročníku zúčastnily akcí, na jejichž přípravě se různou mírou podílel koordinátor EVVO. Jednalo se o tři výukové programy na Koleji Aleše Závěského, úklid Moravského krasu, program připravený členy Nesehnutí a exkurzi do nízkoenergetického domu v Popicích. Součástí této exkurze bylo i pozorování hnízdících vln pestrých a návštěva Pouzdřanské stepi. Třída 2. C se pod vedením prof. Jany Sítařové a prof. Jiřího Páče vypravila do přečerpávací vodní elektrárny v Dalešicích. Z plánovaných akcí se nepodařilo uskutečnit exkurzi do Moravského krasu, neboť organizace Modrý kámen z Hnutí Brontosaurus od dohodnuté spolupráce odstoupila z důvodů zahájení oprav svého střediska Švýcárna v Josefovském údolí.

Rovněž několik besed a exkurzí, které nezávisle na plánu EVVO připravily předmětové komise fyziky, chemie a biologie, se z pohledu těchto předmětů věnovalo environmentální tematice. Jednalo se o besedu s doc. Bochníčkem o jaderné energii, besedu s ing. Danou Drábovou o bezpečnosti jaderné energetiky, besedu s pracovníkem jaderné elektrárny Dukovany nazvanou „Bludy o jaderné energii v médiích“, besedu s pracovníky PedF MU Brno o klimatu, exkurzi do ČOV Modřice a biologickou exkurzi na moravskokrumlovské slepencové stráně. Tyto akce

probíhaly v průběhu celého roku a byly určeny pro studenty z vyššího gymnázia. Předmětová komise fyziky navíc zorganizovala pro zájemce z řad učitelského sboru exkurze do vodní elektrárny Lipno a jaderné elektrárny Temelín.

Na nižším gymnáziu se všechny třídy podílely na úklidu Moravského krasu, čtyři třídy navštívily výukové programy na Lipce či Rozmarýnku a studenti kvart úspěšně zvládli úkoly projektového týdne nazvaného Nový prales, jehož součástí byla i exkurze do přírodní rezervace Jelení žlíbek. Díky našim školním webovým stránkám zaměřeným na environmentální výchovu (www.evvojaroska.websnadno.cz) vzbudil projekt Nový prales pozornost u redakce známého ochránářského časopisu Veronica. Článek nazvaný „Naše pralesy do našich škol“, seznamující širokou veřejnost s našimi projekty, by měl vyjít koncem roku 2010. Dále se studenti nižšího gymnázia zapojili do soutěže Recyklohraní a během roku pilně odevzdávali do sběrné krabice vybité baterie. V rámci Recyklohraní jsme provedli i jednorázový sběr drobných elektrických zařízení a uskutečnil se i odvoz vyřazených počítačových monitorů. Primáni se účastnili besed o třídění a recyklaci odpadů a studentky Adéla Lokajová a Tran Anh Minh ze 2. bg obsadily 1. místo v celobrněnské výtvarné soutěži, kterou za účelem propagace třídění odpadů uspořádala společnost SAKO.

V letošním školním roce nechceme počet akcí už dále zvyšovat. Naším cílem je nepolevit ve svém úsilí, pokračovat v tom, co se nám vloni osvědčilo či pokusit se vylepšit to, s čím jsme nebyli úplně spokojeni. Především bychom chtěli, aby naši studenti více třídili odpad, který vyprodukuje během svého pobytu ve škole. Po tříměsíční přestávce začneme pravidelně aktualizovat naše webové stránky, které si během prvního půlroku jejich existence prohlíželo již přes 700 návštěvníků. V letošním školním roce je chceme obohatit o podrobný přehled všech environmentálně a ekologicky významných lokalit v Jihomoravském kraji. Obsahově je tento materiál už téměř dokončen, zbývá ho zpracovat do přehledné a čtivé podoby. Nic obdobného dosud není nikým veřejnosti nabízeno. Smysl uveřejnění zmíněného přehledu je v zásadě tento: k veřejnosti se dostane ucelený a bohatý soubor námětů na ekologicky zaměřené výlety či exkurze a současně s tím se návštěvníci stránek seznámí s tím, co na naší škole děláme pro rozvíjení environmentální výchovy. Věřím, že kvalitní environmentální výchova se postupně stane jedním z důvodů, proč se na naši školu budou i nadále hlásit nadějní

studenti i jiného než matematického zaměření.

Další budoucnost environmentální výchovy záleží na tom, kolik našich učitelů ji jako plnohodnotnou součást středoškolské výuky zahrne do předmětů, kterým vyučují. Proto se budeme snažit, aby co nejvíce z nich bylo seznámeno se současnými trendy environmentální výchovy, čemuž chceme napomoci tím, že budou mít možnost zúčastňovat se společně se svými studenty environmentálně zaměřených výukových programů vedených vyškolenými pracovníky středisek ekologické výchovy. Těchto programů se přednostně budou zúčastňovat třídní učitelé a vyučující občanské výchovy či společenských věd.

Proces postupného sblížení postojů učitelů a studentů našeho gymnázia s environmentálně vstřícným pohledem na svět nebude vždy jednoduchý a bude jistě záležet na tom, jak se bude vyvíjet celková nálada ve společnosti. V poslední době se zdá, že veřejnost, ale i významné firmy či vedení měst a obcí jednoznačně upřednostňují konkrétní aktivity vedoucí k dílčím pozitivním změnám na místní úrovni a se značnou nedůvěrou se staví k velkým a diskutabilním projektům typu podpora fotovoltiky, zřizování nových velkoplošných chráněných území nebo u nás v Brně ke snahám zabránit přesunu železničního nádraží. Těmto (a dalším) palčivým tématům ochrany životního prostředí se rozhodně nechceme ve výuce vyhýbat. Hodláme o nich se studenty diskutovat, společně hledat silná i slabá místa v názorech skupin zúčastněných v těchto sporech. Věříme, že se tím výrazně přiblížíme k naplnění hlavního cíle našeho pojetí environmentální výchovy, jímž je výchova našich studentů k aktivnímu, ale současně i racionálnímu a nedogmatickému přístupu k řešení environmentálních problémů na úrovni místní, regionální i globální.

Vítek Urban
koordinátor EVVO